

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-01-36534 מור נ' איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

לפני כבוד השופטת אסתר שטמר

המבקש

אריז מור

ע"י ב"כ עו"ד גיל רון ועו"ד אהרון רבינוביץ

נגד

המשיבה

איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד חגית בלייברג ועו"ד אלעד שרעבי

פסק דין

1

2 בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית, שעוסקת בחידוש פוליסה
3 לביטוח רכב בתנאים שונים מאלו שפורטו בהודעת דוא"ל ששלחה המשיבה למבוטחים.

4

5

טענות המבקש

6 1. המבקש טען כי המשיבה הפרה את התחייבותה כלפי לקוחות שרכשו פוליסת ביטוח רכב
7 בתנאי "חדש תמורת ישן", כאשר התחייבה כי הכיסוי בפוליסה שחודשה יהיה זהה לכיסוי
8 שנרכש בשנה קודמת. הודעת דואר אלקטרוני ששלחה ללקוחותיה כוללת קישור לחידוש
9 הפוליסה. בהודעה נכתב כי הפוליסה החדשה זהה לישנה. למרות האמור, הכיסוי למקרה
10 של אבדן גמור הוא בשווי הרכב בתוספת 15%, לעומת הכיסוי בפוליסה הישנה שהוא שווי
11 של אותה מכונית כשהיא חדשה, מאותה שנת יצור או שנת יצור חדשה יותר. כיוון שנאמר
12 כי יחולו אותם תנאי ביטוח, המבוטח לא נדרש לעיין בפוליסה המלאה או בהצעה
13 המפורטת. המבקש טען כי המשיבה הטעתה את לקוחותיה כאשר הציגה הודעה כי תנאי
14 הכיסוי יהיו זהים לכיסוי שנרכש בשנה הקודמת, ובפועל צרפה פוליסה שתנאיה אחרים;
15 כי המשיבה הפרה את התחייבותה להחיל בתקופת הביטוח החדשה את התנאים שחלו לפי
16 הפוליסה הישנה; וכי הפרת ההתחייבות מקנה לחברי הקבוצה שנגרם לרכבם אבדן גמור
17 סעד בסכום השווה להפרש בין הסכום שקיבלו בפועל לבין הסכום שהיה מתקבל אם
18 המשיבה הייתה פועלת בהתאם לתנאי "חדש תמורת ישן", בתוספת הפרשי הצמדה.

19

20

טענות המשיבה

21 2. לטענת המשיבה למבקש לא נגרם כל נזק; המבקש עתר לסעד מתוקף מוצר ביטוחי שלא
22 היה קיים; והמשיבה הבהירה את תנאי הפוליסה שכרתה עם המבוטח, לרבות השינוי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 36534-01-17 מור נ' איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

בכיסוי הביטוחי שבגיננו הוגשה בקשת האישור. המשיבה שלחה אל המבוטחים, בכללם המבקש, מסמכים שונים שמלמדים על הכיסוי בפועל, בהם הצעת החידוש, והפוליסה עצמה, אך המבקש לא טרח לעיין בהם. גם לאחר ההתקשרות נשלחו אל המבקש תנאי הפוליסה, ובהם מסמך אימות נתונים שבו התבקש לבדוק היטב את תנאי הפוליסה. עוד נטען כי שיעור הנזק הנטען גבוה ואינו מתאים להתברר במסגרת הליך של תובענה ייצוגית; כי בקשת האישור אינה מצביעה על קבוצת תובעים; וכי בבדיקה מקיפה שערכה המשיבה עלה כי הקבוצה הנטענת של מבוטחים שאירע לרכבם אבדן גמור היא בת 16 מקרים לכל היותר.

9

3. הגדרת הקבוצה כפי האמור בבקשת האישור: "כל מבוטחי המשיבה, אשר היו מבוטחים בתכנית "רכב חדש תמורת ישן" וחידשו את הביטוח בתום התקופה, לאחר שהמשיבה שלחה להם הודעת דאר אלקטרוני בדבר חידוש הפוליסה, לפיה תנאי הכיסוי הביטוחי בפוליסה החדשה יהיו זהים לכיסוי שנרכש בשנה הקודמת, וזאת החל משבע שנים לפני הגשת בקשה זו ועד הגשת התביעה הייצוגית לאחר אישורה".

15

4. ביום 11.3.2018 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמה שלפיה ימונה רו"ח שיערוך בדיקות בקשר לגודל הקבוצה, והצדדים ינהלו מו"מ להסדר פשרה על בסיס ממצאי הבדיקות. למרות האמור, בהעדר הסכמה באותו שלב, סוכם להמשיך בהליך ללא חקירות ע"י הגשת סיכומים בכתב. לאחר שהוגשו סיכומי המבקש, וטרם שהוגשו סיכומי המשיבה, הוגשה הבקשה שלפניי לאישור הסדר פשרה.

21

22

עיקרי הסדר הפשרה

5. עיקר ההסדר בפיצוי חברי הקבוצה שנגרם לרכב שביטחו אבדן גמור בתקופת החידוש, וקיבלו פיצוי מופחת בשל ההבדלים בין כיסוי "חדש תמורת ישן" ובין כיסוי "חדש עד 15%". מבוטחים אלו יקבלו פיצוי בשווי 50% מן ההפרש בין הפיצוי שקיבלו בפועל בגין האבדן הגמור לבין הסכום שהיו מקבלים לפי תנאי "חדש תמורת ישן" בתוספת ריבית כוללת בשיעור של 1.5% בגין כל התקופה.

28

6. רו"ח מוטי לייבוביץ, אשר איתר את חברי הקבוצה הזכאים לפיצוי מתוך חברי הקבוצה כאמור לעיל, מצא כי מדובר ב-15 זכאים בלבד, וקבע את סכומי הזכאות המלאים, שמהם נגזר סכום ההשבה בהסדר.

31

32

על פי הסדר הפשרה המשיבה תשלם את הפיצוי בתיאום פרטני עם כל אחד מחברי הקבוצה. פרטי חברי קבוצה שלא יאותרו יועברו לב"כ הקבוצה כדי לאתרם. לאחר איתורם

34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 36534-01-17 מור נ' איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

- 1 יועברו המסמכים לידי המשיבה שתעביר את הפיצוי תוך 7 ימים מיום קבלת המסמכים.
2 המשיבה תמסור לבית המשפט תיעוד שמלמד על ביצוע התשלום לכל אחד ממקבלי הפיצוי.
3
4 7. הצדדים המליצו לשלם למבקש גמול בשיעור של 4% מהסכום ששולם למקבלי הפיצוי,
5 בתוספת מע"מ, אם חל, וכן שכר טרחה לב"כ הקבוצה בשיעור של 9% מהסכום ששולם
6 למקבלי הפיצוי בתוספת מע"מ.
7
8 8. הצדדים המליצו שלא למנות בודק משום שמדובר בהערכה משפטית, בשיקול דעתו של בית
9 המשפט, שאינה דורשת מומחיות מיוחדת. הוראות הסכם הפשרה ניתנות לפיקוח ולבקרה
10 וכפופות לבדיקת ב"כ המבקש. מכל מקום, הצורך במינוי מוצה באמצעות מינויו של
11 המבקר, רו"ח מוטי לייבוזיץ, בשלב מקדמי של ההליך. כמו כן משום שמינוי בודק עשוי
12 לסרב את הדיון שלא לצורך.
13
14 9. בקשת האישור נדונה ע"י כב' השופטת ה' עובדיה, שהחליטה על פרסום הסדר הפשרה
15 כמבוקש ע"י הצדדים באמצעות דואר אלקטרוני או מסרון לפי פרטי חברי הקבוצה
16 הרשומים במערכות המשיבה. וכן על העברת ההודעה בצירוף הבקשה לאישור הסדר
17 הפשרה לעיון היועץ המשפטי לממשלה והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון. לא התקבלו
18 התנגדויות מצד חברי הקבוצה.

התנגדות היועץ המשפטי לממשלה

- 21 10. היועץ המשפטי לממשלה הודיע כי הוא מתנגד להסדר הפשרה, וטען כי אין מקום לאשרו
22 במתכונתו הנוכחית. לטענת היועץ נפלו בהסדר הפשרה פגמים שמלמדים לאור מאפייני
23 הקבוצה כי אינו הדרך היעילה להכריע במחלוקת בנסיבות הענין:
24 א. מכתבי הטענות עולה שהמשיבה לא עמדה בחובת הגילוי כנדרש על פי הוראות
25 הדין החלות עליה. על חוזה הביטוח חלים עקרונות דיני החוזים וכללים מיוחדים
26 של חוזה הביטוח, אשר מטילים על המבטח חובות מוגברות של אמון, תום-לב
27 וגילוי. חובות שעוגנו בסעיף 55 לחוק הפיקוח, בסעיף 3 לחוק חוזה הביטוח
28 ובתקנה 3 לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח.
29 ב. בשל הקבוצה הקטנה, המונה 15 זכאים בלבד, יש מקום לקבוע כי ההצטרפות
30 לקבוצה להסדר הפשרה תיעשה באופן אקטיבי (opt-in) באופן חריג לכלל המקובל
31 בתובענות הייצוגיות, לפי סעיף 12(א) לחוק, כך שלא יוחל מעשה בית דין על חברי
32 הקבוצה מבלי שיוכלו להחליט קודם לכן באופן פוזיטיבי אם הם מעוניינים שיחול
33 עליהם הסדר הפשרה המוצע.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-01-36534 מור נ' איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

- ג. ההסדר חסר בכך שאינו מתייחס לדרישת תגמולי ביטוח בעתיד בגין מקרה של אובדן גמור או גנבה שיתגבש ;
- ד. במישור ההסדרה העתידית המשיבה נדרשת להימנע ממשלוח הודעות דוא"ל הסותרות את תנאי הפוליסה, ולפעול בגילוי נאות בהתקשרות עם מבוטחי החברה.
- ה. לנוכח חוזקה של עילת התביעה יש לשקול פיצוי גבוה מזה שהוסכם ע"י הצדדים בהסדר הפשרה, וייתכן שאף פיצוי מלא.
- ו. אין מקום לדרוש מחברי הקבוצה לשאת בעלויות הפיצוי באופן שיפחית את הסכומים שיושבו להם, וזאת גם בשים לב לשיעור הפיצוי הנמוך.
- ז. ככל שלא תתקבל הערת היועמ"ש בענין ניהול התובענה בדרך של הצטרפות, יש מקום לקבוע כי ככל שלא יאותרו חברי קבוצה או יוותרו סכומים שלא נתבעו, יש להעביר את היתרה לקרן לניהול שהקומה מכוח סעיף 27א לחוק.
11. ב"כ המבקש דחה את הנמוקים בהתנגדות היועץ המשפטי לממשלה. לענין הצעת מנגנון ההצטרפות טען כי הצדדים נתנו דעתם לכך ושלחו הודעה אישית על ההסדר לכל אחד מחברי הקבוצה ועל אפשרות יציאה ; לענין אירועים עתידיים של אובדן גמור טען כי הפוליסות המדוברות לא משווקות מזה 6 שנים ; באשר לשיעור הפיצוי טען כי הוסכם על יסוד הערכה של סיכויים וסיכונים ולאור הערות בית משפט בישיבות קדם המשפט, ואינו על הצד הנמוך ; ולענין עלויות האיתור הודיע ב"כ המשיבה בדיון מיום 1.7.2021 כי חברי הקבוצה אותרו, ואף כי בשל תקלה טכנית הוחזר להם סכום הפיצוי, מלבד למבקש עצמו ;
- ב"כ הצדדים הסכימו להערת היועמ"ש לענין שכר הטרחה שישולם לאחר ביצוע ההסדר.

דיון והכרעה

12. לאחר עיון בהסדר הפשרה, בטיעוני הצדדים ובעמדת היועץ המשפטי לממשלה, אני סבורה כי הסדר הפשרה ראוי, הוגן וסביר בעניינם של חברי הקבוצה, ועונה לדעתי על דרישות סעיף 19(א) בחוק תובענות ייצוגיות שזו לשונו :

"בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית – גם כי התובענה שהוגשה עומדת, לכאורה, בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8(א) וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-01-36534 מור נ' איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

13. עיקר ההתנגדות של היועץ המשפטי לממשלה נעוץ בסיכויי התביעה, שטובים הם לדעתו, ולכן הפשרה המוצעת נמוכה מדי. קשה לקבל את עמדתו במלואה: כיוון שכל המסמכים שנשלחו למבוטחים פרט למכתב הראשון כללו פרטים של הפוליסה החדשה, יש מקום לטיעונים בדבר התנהלות המבקש שלא בדק את המסמכים הנוספים. לא ברור כיצד אלו עלולים להשפיע על התביעה. זאת ועוד, כאשר מדובר בקבוצה קטנה כל כך של תובעים, ספק בעיניי אם יש מקום להשקיע משאבים משמעותיים בשמיעת התביעה.
- זאת ועוד, כיוון שמדובר בתקלה, ברי כי אין צורך בהסדרה עתידית של הנושא. ודאי אין צורך בהתייחסות לתביעות עתידיות בגין פוליסות שפקעו לפני למעלה מ-6 שנים.
14. הצדדים השתמשו באיש מקצוע לעריכת בירור בדבר חברי הקבוצה הזכאים לפיצוי. עיינתי בדו"חות רו"ח מרדכי ליבוביץ שמסבירים את אופן עריכת הבירור. בנסיבות העניין, בסכום הפיצוי שנקבע, קרוב ל-300,000 ₪ - אין צורך בהעמקה משמעותית בתחשיב הנזק.
15. ב"כ המשיבה הודיעה לפרוטוקול כי הפיצוי כבר שולם לכל חברי הקבוצה, למעט המבקש. לפיכך מתבקש דו"ח ביצוע תוך 30 יום מהיום. הדו"ח ילווה בתצהיר של בעל תפקיד מתאים במשיבה בדבר התשלום.
- ככל שאכן בוצע כל הנדרש – לא יהיה צורך בפרסום הודעה שניה בדבר אישור הסכם הפשרה, אף לא לחברי הקבוצה, וכמובן שלא יהיה צורך בחלוקת הגמול ושכר הטרחה לשיעורין, והם ישולמו תוך 30 יום מקבלת דו"ח הביצוע. ככל שלא יתקבל דו"ח ביצוע כזה, תינתן החלטה נוספת בדבר אופן הפרסום ובדבר שיעורי התשלום של הגמול ושכר הטרחה.
16. הפיצוי לפי הסדר הפשרה ינתן רק לחברי הקבוצה שהוגדרו בבקשת האישור כמי שסבלו מנזק של אובדן גמור ולשיטת המבקש פוצו בסכום נמוך מכפי שהיו זכאים לו לפי כיסוי "חדש תמורת ישן" בשל ההבדלים בינו לבין כיסוי "חדש עד 15%". חברי קבוצה אלה מוגדרים "חברי הקבוצה הזכאים".
- קבוצת התובעים אמנם מוגדרת באופן רחב מאלו שזכאים לפיצוי. אך נושא התובענה הייצוגית מראש היה רק הללו שנגרם לרכב שביטחו אבדן גמור. משום כך לא ראיתי מניעה מן הפיצוי רק לקבוצה זו.

מינוי בודק

17. בנסיבות העניין המיוחדות, לאור מינוי המבקר, רו"ח מוטי לייבוביץ, אשר איתר את חברי הקבוצה הזכאים לפיצוי מתוך חברי הקבוצה, קבע את סכומי הזכאות המלאים ומהם גזר את סכומי ההשבה בהסדר זה – נותרה לדיון רק שאלת שווי הפיצוי, וזו שאלה משפטית שאין צורך במינוי מומחה נוסף לפתרונה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 17-01-36534 מור נ' איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

1

2

גמול ושכר טרחה

3 18. הצדדים המליצו לשלם למבקש גמול בשיעור של 4% מהסכום ששולם למקבלי הפיצוי,

4 בתוספת מע"מ (אם חל), וכן שכר טרחה לב"כ הקבוצה בשיעור של 9% מהסכום ששולם

5 למקבלי הפיצוי בתוספת מע"מ

6 מצאתי לנכון לאשר את הסכומים המומלצים, שעולים בקנה אחד עם המקובל בפסיקה

7 (ע"א 2046/10 עזבון המנוח משה שמש נ' רייכרט (23.5.2012)).

8

9

10

סיכום

11 19. אם כן, ענייננו עומד בדרישות סעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות: ההסדר ראוי, הוגן וסביר

12 בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה. התובענה עומדת לכאורה בתנאים לאישור תובענה

13 ייצוגית הקבועים בסעיפים 3,4 ו-8 לחוק תובענות ייצוגיות, והסדר הפשרה הוא הדרך

14 היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

15

16 על כן אני מאשרת את הסכם הפשרה, ונותנת לו תוקף של פסק דין.

17

18 הגדרת הקבוצה: "כל מבוטחי המשיבה, אשר היו מבוטחים בתכנית "רכב חדש תמורת

19 ישן" וחידשו את הביטוח בתום התקופה, לאחר שהמשיבה שלחה להם הודעת דאר

20 אלקטרוני בדבר חידוש הפוליסה, לפיה תנאי הכיסוי הביטוחי בפוליסה החדשה יהיו

21 זהים לכיסוי שנרכש בשנה הקודמת, וזאת החל משבע שנים לפני הגשת בקשה זו ועד

22 הגשת התביעה הייצוגית לאחר אישורה".

23

24 המבקש הוא ארז מור. באי כוחו הם עו"ד גיל רון ועו"ד אהרון רבינוביץ.

25

26 עילות התביעה הן: הפרת חוזה לפי חוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג-1973 וחוק החוזים

27 (תרופות בשל הפרת חוזה) תשל"א-1970; הטעיה לפי סעיף 55 לחוק הפיקוח על שירותים

28 פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981; חוסר תום לב במו"מ ובקיום חוזה לפי סעיפים 12(א) ו-

29 39 לחוק החוזים; עשיית עושר ולא במשפט לפי סעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט

30 תשל"ט-1979.

31

32 הסעדים שהתבקשו: תשלום כספי נוסף לחברי הקבוצה שנגרם להם אבדן גמור של כלי

33 הרכב, כנדרש על מנת להשלים את תגמולי הביטוח בגין האבדן לסכום המגיע לפי תנאי

34 הפוליסה "רכב חדש תמורת ישן"; הצהרה כי חברי הקבוצה זכאים, בקרות אבדן גמור

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 36534-01-17 מור נ' איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

1 לרכב, לתגמולי ביטוח בהתאם לתנאי פוליסת "רכב חדש תמורת ישן"; לחלופין, פיצוי
2 בגין ההפסד הכספי שנגרם עקב ההטעיה בדרך של תשלום דמי ביטוח ביתר.
3
4 20. המזכירות תואיל לשלוח עותק מפסק הדין למנהל בתי המשפט, לשם רישומו בפנקס
5 התובענות הייצוגיות.
6

7 נקבעת תזכורת פנימית לבחינת בצוע ההסכם, ליום 1.5.2022.

8
9 ניתן היום, י' אדר ב' תשפ"ב, 13 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.
10

אסתר שטמר, שופטת

11

